

VILNIUS

Vidaus auditas savivaldybėse

1. Vidaus auditas savivaldybėse - ypatumai

Savivaldybių vidaus audito tarnybos vadovas ir vidaus auditoriai yra karjeros valstybės tarnautojai (LR vietos savivaldos įstatymo 28 str. 2 d.)

Atskirai reglamentuota ataskaitų pateikimo tvarka savivaldybės tarybai, tarybos Kontrolės komitetui, merui, kontrolieriui. Ataskaitos šiems subjektams gali būti teikiamos pastarųjų iniciatyva (LR vietos savivaldos įstatymo 28 str. 6 d.)

Savivaldybėse visais atvejais yra steigiamos centralizuotos vidaus audito tarnybos (Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 6 str. 1 d.)

1. Vidaus auditas savivaldybėse - ypatumai

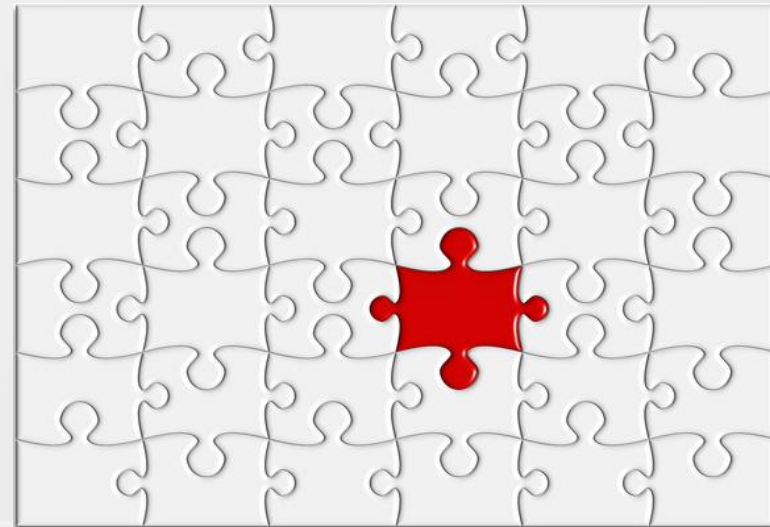

Savivaldybės centralizuota vidaus audito tarnyba:

Savivaldybės administracijos struktūrinis padalinys, įsteigtas vidaus auditui atlikti savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ar kituose savivaldybės viešuosiuose juridiniuose asmenyse, pavaldus ir atskaitingas savivaldybės administracijos direktoriui

Viešieji juridiniai asmenys:

- Biudžetinės įstaigos
- Savivaldybės įmonės
- Viešosios įstaigos

1. Vidaus auditas savivaldybėse - ypatumai

Savivaldybių administracijų misija, veiklos tikslai ir sritys:

audituotinų sričių skaičius - administracija ir administracijos direktorius, kaip viešojo administravimo subjektas, daugiau ar mažiau aktyviai veikia švietimo, kultūros, sporto, turizmo, socialinių paslaugų, asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros, teritorijų planavimo, statinių priežiūros, aplinkos apsaugos, vaikų ir jaunimo teisių apsaugos bei kitose srityse

audituotinų viešųjų juridinių asmenų skaičius (švietimo, sveikatos priežiūros, kultūros, sporto ir kitos įstaigos)

1. Vidaus auditas savivaldybėse - ypatumai

Veiklos koordinavimas su kitais auditą Savivaldybėse atliekančiais subjektais

Auditus savivaldybėje ir jos viešuosiuose juridiniuose asmenyse atlieka (gali atlikti):

- Valstybės kontrolė
- Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
- Nepriklausomi auditoriai Lietuvos Respublikos audito įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka
- Centralizuotos savivaldybių vidaus audito tarnybos

Jei veikla suderinta tinkamai:

- Auditą atliekančių subjektų veikla nėra dubliuojama
- Gaunama objektyviu ir nepriklausomu vertinimu pagrįsta informacija apie platesnį subjektų skaičių
- Audito paslaugos įsigyjamoms audituoti tas sritis, kurių savivaldybių auditoriai savarankiškai įvertinti nepajėgūs arba tai nepriskirtina jų kompetencijai

2. Vidaus auditas – planuojama veikla

Veiklos planavimas (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 28 str. 4-5 d.):

- Vidaus audito tarnyba, iki einamųjų metų lapkričio 1 dienos parengusi ateinančių metų vidaus audito tarnybos veiklos plano projektą, teikia jį savivaldybės kontrolieriui (savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai) tarpusavio veiklos koordinavimo tikslais. Vidaus audito tarnybos veiklos plano projektas, kai su juo susipažįsta savivaldybės kontrolierius (savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba), iki einamųjų metų lapkričio 15 dienos teikiamas Valstybės kontrolei;
- Savivaldybės administracijos direktorius gali pavesti vidaus audito tarnybai atlikti metiniame vidaus audito tarnybos veiklos plane nenumatytą vidaus auditą;
- Metiniame vidaus audito tarnybos veiklos plane nenumatytas vidaus auditas gali būti atliekamas vidaus audito tarnybos vadovo sprendimu, raštu suderintu su savivaldybės administracijos direktoriumi.

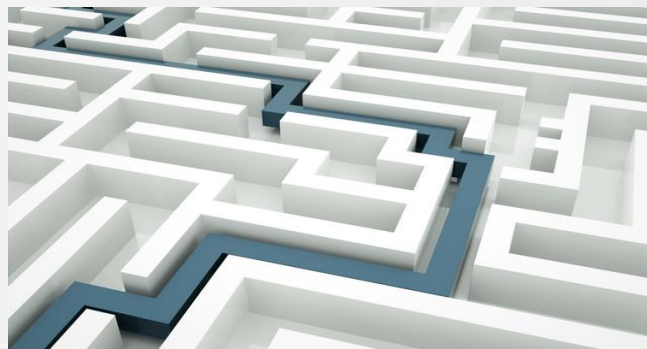
2. Vidaus auditas – planuojama veikla

Neplaniniai vidaus auditai

Vidaus audito veikla, siekiant bendrųjų vidaus audito tikslų yra planuojama, t. y. į metinį veiklos planą neįtraukti vidaus auditai - galimybė, bet ne tendencija:

- Pavyzdinėje vidaus audito metodikoje nustatyta, kad apie 10-20 procentų kiekvieno vidaus auditoriaus metinių darbo dienų gali būti nepaskirstyta
- Esant poreikiui, vidaus audito tarnybos planas gali būti tikslinamas bendra plano tvirtinimo tvarka

3. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba ir Centralizuota vidaus audito tarnyba - skirtumai

Centralizuota vidaus audito tarnyba	Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
Atlieka vidaus auditus	Atlieka išorės auditus ir vykdo kontrolės funkcijas
Pavaldi ir atskaitinga savivaldybės administracijos direktoriui	Savivaldybės kontrolierius atskaitingas savivaldybės tarybai
Auditus atlieka tarnybos vadovo arba Administracijos direktoriaus iniciatyva	Auditus atlieka savivaldybės kontrolieriaus iniciatyva arba savivaldybės tarybos (mero teikimu) iniciatyva

3. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba ir Centralizuota vidaus audito tarnyba - skirtumai

Centralizuota vidaus audito tarnyba	Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
Savivaldybės lygmens sprendimai dėl veiklos organizavimo ir priežiūros – Savivaldybės administracijos direktoriaus kompetencija	Savivaldybės lygmens sprendimai dėl veiklos organizavimo ir priežiūros – Savivaldybės tarybos kompetencija. Aktyviai dalyvauja Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetas
Prievolė viešinti vidaus audito ataskaitas teisės aktuose nereglamentuota	Audito ataskaitos privalo būti paskelbtos viešai (LR vietos savivaldos įstatymo 27 str. 9 d. 9 p.)
Metodinis vadovavimas – Finansų ministerija	Metodinis vadovavimas – Valstybės kontrolė

4. Vidaus audito trukmė

Reikalavimai trukmei teisės aktuose aiškiai neapibrėžti. Vertinant vidaus audito poreikį, atsižvelgiant į audito visumos dalies svarbumą ir apimtį, rekomenduotina vidaus audito trukmė iki 40 darbo dienų, tačiau trukmė gali būti ir ilgesnė, jei to reikia tikslams įgyvendinti

Vidaus audito procesas (Pavyzdinė metodika):

1. Vidaus audito pradžia (audituojamojo subjekto informavimas, vidaus audito procedūrų planavimas, vidaus audito programų parengimas)
2. Vidaus audito procedūrų atlikimas, darbo dokumentų rengimas, vidaus audito ataskaitos projekto parengimas
3. Vidaus audito ataskaitos projekto aptarimas su audituotu subjektu, galutinės ataskaitos rengimas
4. Vidaus audito rezultatų (galutinės vidaus audito ataskaitos) pristatymas Administracijos direktoriui ir audituoto subjekto vadovui
5. Pažangos stebėjimas - veikla po audito

4. Vidaus audito trukmė

Svarbu. Vidaus audito procesas efektyviausias, kai jis vykdomas nepertraukiamai

Nutraukus ir vėl atnaujinus vidaus audito procedūras:

- Padidėja konkrečiam vidaus auditui atlikti reikalingų išteklių sąnaudos
- Audituojamieji subjektai patiria didesnių nepatogumų dėl atliekamų vidaus audito procedūrų
- Mažėja vidaus audito proceso efektyvumas

4. Vidaus audito trukmė

Veiklos vertinimo būdai nepriskirtini vidaus auditui:

- Tyrimas dėl darbo drausmės pažeidimo
- Tarnybinio nusižengimo tyrimas
- Administracinė procedūra
- Operatyvus faktinių aplinkybių patikrinimas vietoje
- Tikslinės informacijos rinkimas ir apibendrintų duomenų pateikimas
- Planiniai ir neplaniniai patikrinimai, kaip vidaus kontrolės priemonės
- Kt.

5. Nuo ko taip pat priklauso vidaus audito kokybė ir trukmė?

Veiksniai, kuriems Administracijos direktoriaus sprendimai gali turėti įtakos:

Centralizuota vidaus audito tarnyba turi būti organizacijos dalis (saugumas, geri santykiai su audituojamaisiais subjektais, jokių trukdžių būti objektyviais ir nepriklausomais, ...)

Centralizuotos vidaus audito tarnybos žmogiškųjų išteklių kokybė ir kiekis

Sąlygų centralizuotų vidaus audito tarnybų darbuotojams įgyvendinti Lietuvos Respublikos teisės aktais suteiktas teises užtikrinimas

Darbo priemonių efektyvumas

Aiškiai identifikuojami organizacijos veiklos tikslai ir lūkesčiai – svarbu vertinant veiklos ir turto valdymo efektyvumą, ekonomiškumą ir rezultatyvumą

Audituojama sritis, audituojamojo subjekto veiklos organizavimo principai ir kokybė, vidaus audito tikslai ir procedūrų apimtys

6. Poauditinė veikla – vidaus audito tarnyba tik „stebėtojas“

Vidaus audito tarnyba vykdo stebėjimą ir registruoja kaip yra įgyvendinamos vidaus audito rekomendacijos

Tais atvejais, kai audituojamojo subjekto vadovo prisiimtas rizikos lygis dėl vidaus audito metu nustatytų klaidų bei trūkumų gali turėti neigiamą poveikį audituojamojo subjekto veiklai, kai į vidaus auditoriaus pateiktas rekomendacijas audituojamojo subjekto vadovas neatsižvelgia ir nurodytų trūkumų netaiso, vidaus audito tarnyba privalo apie tai informuoti aukštesnio pagal pavaldumą Administracijos direktorių

Viešojo juridinio asmens vadovas (Administracijos direktorius):

-užtikrina, kad būtų pašalinti nustatyti vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai

-užtikrina, kad priimtas sprendimas dėl vidaus audito ataskaitoje pateiktų rekomendacijų būtų įgyvendintas ne vėliau kaip per šiame sprendime nurodytus rekomendacijų įgyvendinimo terminus

6. Poauditinė veikla – vidaus audito tarnyba tik „stebėtojas“

Poauditinės veiklos rezultatai:

- atskleidžia, ar Savivaldybė geba pasinaudoti vidaus audito funkcijos teikiama nauda
- papildomas informacijos šaltinis apie audituoto subjekto personalo vadybinius ir administracinius gebėjimus
- vidaus kontrolės sistemos efektyvumo indikatorius

TEO

VILNIUS

